

Više od smještaja: model suradnje ključan za oporavak

Položaj osoba s teškoćama mentalnog zdravlja u zajednici često definira velik broj pridruženih teškoća, od poteškoća funkcioniranja u obitelji, loših životnih navika koje rezultiraju narušenim somatskim zdravljem, nezaposlenosti koja rezultira siromaštvom, osiromašenošću socijalnih kontakata i izostankom podrške općenito. Hospitalizacija je bitan događaj u životu osobe s teškoćama mentalnog zdravlja, pa tako i njegove obitelji. To je točka iz koje je moguće početi graditi put oporavka za osobu, a bitno je na svaki način izbjeći česta pogoršanja bolesti kako bi osoba što manje vremena provela u psihijatrijskoj bolnici. Paralelno s terapijom lijekovima, vrlo je važno za osobu s teškoćom izgraditi mrežu podrške koja će joj pomoći u oporavku. Donedavno, naša je zajednica bila prilično siromašna ponudom usluga i aktivnosti u zajednici koje bi imale za cilj da osobe s teškoćama mentalnog zdravlja, naročito one s učestalim relapsima bolesti, podrže u oporavku. Zbog toga bi te osobe često postale korisnici usluga dugotrajnog smještaja u nekom od domova za odrasle osobe, gdje bi najčešće ostajali do kraja života bez ikakvih mogućnosti da se taj njihov status promijeni.

Dom za odrasle osobe Turnić aktivni je član Tematske grupe za cjelovitu skrb o mentalnom zdravlju u sklopu projekta „Rijeka zdravi grad“. Djelovanjem i pružanjem usluga osobama s teškoćama mentalnog zdravlja i članovima njihovih obitelji, a posebno nekim istaknutim aktivnostima, nastojali smo kompenzirati nedostatke u skrbi o mentalnom zdravlju unutar naše zajednice kako bi osobe s takvim teškoćama izbjegle ono što dovodi do visokog recidivizma i učestalih rehospitalizacija. Dom za odrasle osobe Turnić ustanova je socijalne skrbi koja pruža socijalne usluge upravo osobama s teškoćama mental-

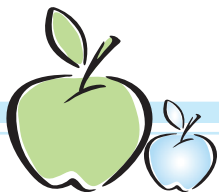

nog zdravlja, stoga je posljednjih godina razvijao usluge i aktivnosti u zajednici koje imaju za cilj podržati njihov oporavak. Uz uslugu dugotrajnog smještaja, razvijene su usluge boravka, psihosocijalne podrške i organiziranog stanovanja koje trebaju podržati oporavak i odgoditi institucionalizaciju osoba s teškoćama mentalnog zdravlja te njihov život učiniti sadržajnijim i bogatijim.

Sam je pristup korisniku u Domu multidisciplinarni, a započinje kreiranjem plana oporavka za korisnika u čijem stvaranju sudjeluje i sama osoba s teškoćom te, ovisno o individualnim značajkama, i druge osobe bitne za njezin život. Međutim, uočeno je da je za oporavak korisnika važan i način na koji Dom Turnić unutar zajednice surađuje s drugim socijalnim i zdravstvenim ustanovama, nevladinim sektorom i općenito svima koji na bilo koji način mogu podržati oporavak osobe s teškoćom mentalnog zdravlja. Povezivanje svih ovih dionika ostvareno je putem Mentalfesta – festivala mentalnog zdravlja koji Dom Turnić organizira od 2016. godine povodom Svjetskog dana mentalnog zdravlja. Ovo događanje koje obično traje tjedan dana, povezalo je dionike unutar zajednice,

učinilo vidljivom ponudu usluga i aktivnosti za osobe u teškoćama te odškrinulo vrata aktivnosti kojoj težimo – povezivanju dionika i stručnjaka skrbi o mentalnom zdravlju u Rijeci. U tom smislu, Dom je tijekom svog rada ostvario dobru komunikaciju i povezanost s dionicima važnim za oporavak. Jedna od najčvršćih suradnji ona je sa Zavodom za integriranu i palijativnu skrb KBC-a Rijeka kojom su značajnom broju korisnika osigurani specijalistički psihijatrijski pregledi, a korisnicima organiziranog stanovanja i obilazak psihijatra jednom u tri mjeseca. Osim toga, dostupne su nam konzultacije, Balintove grupe za osoblje, edukativni sadržaji iz domene bioetike, podrška nutricionista. Usto, važno je reći da je suradnja sa KBC-om Rijeka općenito na visokoj razini pa se kompletna zdravstvena skrb za korisnike pruža znatno kvalitetnije nego prije.

Multidisciplinarni tim Doma Turnić pruža brojne sadržaje za korisnike te se putem usluge psihosocijalne podrške, koja je besplatna i dostupna svima, individualno nastoji pristupiti svakoj osobi i pružiti joj sadržaje koji su joj zanimljivi, potrebni i korisni. Aktivnost doprinosi boljem i učinkovitijem oporav-

ku i pomaže da se osoba u pravom smislu riječi uključi u život zajednice.

Rad je jedan od vrlo važnih faktora za oporavak osoba s teškoćama mentalnog zdravlja. U Domu Turnić podržava se korisnike koji žele i mogu raditi te ih se potiče da za sebe postave ciljeve oporavka koji će možda jednog dana značiti i izlazak iz sustava i u potpunosti samostalan život. Za ovaj je dio vrlo važna suradnja sa Zavodom za zapošljavanje i Zavodom za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom kako bi osobe s teškoćama mentalnog zdravlja postale informirane o mogućnostima zapošljavanja, ali i poželjni budući zaposlenici za poslodavce. Brojna pozitivna iskustva svjedoče koliko je rad bitan za oporavak čovjeka i koliko treba poticati zapošljavanje osoba s invaliditetom. Po pitanju rada značajna suradnja u zajednici ostvarena je s Hospicijem Marija Krucifiksa Kozulić, gdje korisnici Doma Turnić već nekoliko godina vježbaju uključivanje u svijet rada kroz aktivnosti rada na porti. Na-

dalje, riječki hotel Hilton Rijeka Costabella Beach Resort & Spa pokazao je iznimnu socijalnu osjetljivost i razumijevanje za zapošljavanje osoba s teškoćama mentalnog zdravlja s više uspješnih primjera zapošljavanja.

Paralelno uz rad sa samim osobama s teškoćama mentalnog zdravlja Dom Turnić nastoji putem Udruge Podrška istaknuti važnost podržavanja članova obitelji osoba s teškoćama mentalnog zdravlja. Članovi Udruge okupljaju se jedanput mjesečno u prostorijama Doma te im se pružaju različiti sadržaji korisni za život i nošenje s činjenicom da član obitelji ima teškoću s mentalnim zdravljem.

Uz ove istaknute primjere suradnje, stručni radnici su u svakodnevnoj intenzivnoj komunikaciji s brojnim dionicima iz lokalne zajednice koji su važni u oporavku. Usluge koje se korisnicima pružaju, postale su više od samog smještaja. Stvorena je jedna zajednica povezanih dionika koja je usmjerena ka istom cilju – smanjivanju stigme, boljoj zdravstvenoj skrbi, uključivanju

u život i na kraju oporavku osobe s teškoćama mentalnog zdravlja. Važno je da aktivnosti koje se događaju u ovom smislu, budu vidljive u lokalnoj zajednici jer će tako ujedno postati vidljive i ljudima u potrebi koji su često, opterećeni vlastitim problemima, izolirani od zajednice.

Ponekad se čini da je unutar jedne zajednice teško stvarati nove stvari jer one zahtijevaju nove resurse koji su često nedostupni. Međutim, istina je da uvijek postoji način kako se postojeći resursi iz lokalne zajednice mogu iskoristiti i postati model pružanja bolje skrbi osobama u potrebi. Bolja međusobna suradnja dionika iz zajednice ujedno znači kvalitetniju skrb za osobe u potrebi, a to je ono što treba biti cilj.

Martina Baiocco, dipl. soc. radnica, ravnateljica Doma za odrasle osobe Turnić, Rijeka

Voditeljica Tematske grupe za cjelovitu skrb o mentalnom zdravlju

markaltesimo@gmail.com

